

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 09.07.2025

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Antalya'nın Manavgat ilçesinde yer alan "Berkem Aslanlar Diyarı" adlı özel hayvan parkında yaşanan olay, Türkiye'de yaban hayvanı barındıran tesislerin ruhsatlandırılması, denetlenmesi ve kamu güvenliğiyle ilişkisi bakımından önemli soruları gündeme getirmiştir. 5 Temmuz 2025 tarihinde bu parka ait kafeste tutulan "Zeus" adlı erkek bir aslanın kaçtığı, bir vatandaşa saldırdığı ve ardından öldürüldüğü kamuoyuna yansımıştır.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu uyarınca, hayvanat bahçeleri, üretme çiftlikleri, yaban hayatı tesisleri ve gösteri amaçlı hayvan barındıran işletmelerin ruhsatlandırılması, belirli refah ve güvenlik koşullarını sağlaması ve periyodik olarak denetlenmesi zorunludur. Bu sorumluluk Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve ilgili veteriner hizmetleri birimleri tarafından yerine getirilmektedir.

Aynı Kanun'un 6. maddesi uyarınca, tehlike arz eden hayvanlara yönelik müdahalelerde öncelikle en az zarar veren yöntemlerin tercih edilmesi; hayvanın yaşamına son verilmesinin ise yalnızca son çare olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu düzenleme, kamu otoritelerinin gerekli müdahale kapasitesine —örneğin bayıltıcı ekipman, uzman personel ve acil durum protokollerine— sahip olma yükümlülüğünü açıkça tanımlamaktadır.

Buna ek olarak, Hayvanat Bahçeleri ve Doğal Yaşam Parkları Yönetmeliğinin 7. maddesi, bu tür tesislerin fiziksel güvenlik altyapısını ayrıntılı biçimde tanımlamaktadır. Yönetmelik; hayvanların kaçmasını engelleyecek güvenli kafes sistemleri, izolasyon bölgeleri, çift kapı düzenekleri ve ziyaretçi güvenliğini sağlayacak yapısal tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu düzenlemelerin amacı yalnızca hayvan refahını değil, aynı zamanda kamu güvenliğini de sağlamaktır.

Benzer şekilde Yönetmeliğin 17'nci maddesinde; Sorumlu yöneticinin görev ve sorumlulukları arasında Acil eylem planlarının oluşturulmasını sağlamak bulunmaktadır. Aslan gibi büyük yırtıcılar esaret altında bakımı son derece tehlikeli hayvanlardır ve bu tür hayvanların bakımı ciddi güvenlik protokollerini gerektirir. Bu güvenlik protokolleri olası bir bakıcı hatasını önlemek amacıyla düzenli olarak personelle gözden geçirilmelidir. Bu yaşanan olayda olduğu gibi potansiyel olarak ölümcül durumlara karşı acil durum planı olmalı ve sadece hayvanat bahçesi personeli değil o bölgedeki kolluk güçleri de böylesi bir durumda nasıl hareket edeceğini bilmelidir. Acil durum planının amacı hayvanat bahçesi personelinin ve vatandaşın güvenliğini sağlamak ve kaçan hayvanın yeniden yakalanmasıdır.

Soru önergesine konu, hayvan parkı ruhsatı verilen bu işletmenin uygun güvenlik protokolüne sahip olup olmadığı, personelin bu konuda yeterli ve periyodik eğitim alıp almadığı, böylesi acil durumlar için yeterli ekipmana sahip olup olmadığı büyük bir soru işaretidir.

Bu nedenlerle, Tarım ve Orman Bakanlığının söz konusu olayla ve benzeri hayvan parklarının genel durumu ile ilgili yükümlülüklerini hangi ölçüde yerine getirdiği, denetim süreçlerinin etkinliği ve olası yasal/kurumsal eksikliklerin tespiti amacıyla bazı sorulara açıklık getirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Berkem Aslanlar Diyarı isimli hayvan parkına Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından verilen ruhsat ve izinler nelerdir? Hangi tarihlerde, hangi amaçlarla ve hangi hayvan türlerini kapsayacak şekilde verilmiştir?
2. İşletmenin uygun güvenlik protokollerine sahip midir? İşletme personeline bu gibi durumlar için hangi eğitimler verilmiştir? İşletme ve çalışanlar böylesi acil durumlar için yeterli ekipmana sahip midir?
3. Zeus isimli aslanın ve tesis bünyesindeki diğer tüm hayvanların CITES (Nesli Tehlike Altında Olan Yaban Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme) kapsamında kayıtları ve belgeleri mevcut mudur?
4. Söz konusu park en son hangi tarihte denetlenmiştir? Denetim sonucu düzenlenen raporlarda herhangi bir güvenlik, hayvan refahı veya mevzuata aykırılık tespit edilmiş midir? Edildiyse hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
5. Aslanın kaçıışı sonrası Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne veya ilgili taşra teşkilatlarına bağlı ekipler olay yerine intikal etmiş midir? Aslanın canlı yakalanması için herhangi bir veteriner hekim veya uzman müdahale ekibi görevlendirilmiş midir?
6. Aslanın öldürülmesi kararını hangi kurum veya yetkili vermiştir? Canlı yakalama seçeneği değerlendirilmiş midir?
7. Tarım ve Orman Bakanlığı, yaban hayvanlarının kontrol altına alınmasına yönelik olarak uyuşturucu tüfek, doz hesaplama teçhizatı ve bu alanda eğitilmiş personel bulunduran özel müdahale ekiplerine sahip midir? Sahipse, bu ekipler hangi illerde görevlidir ve sayısal dağılımları nedir?
8. Olayın ardından Bakanlığınızın yürüttüğü idari süreç hangi aşamadadır? Parkın faaliyetleri, ruhsat durumu, personel sorumluluğu ve güvenlik zaaflarına dair Bakanlık bünyesinde başlatılan denetim veya disiplin işlemleri mevcut mudur?

- 9. Türkiye genelinde ruhsatlı olarak faaliyet gösteren hayvanat bahçesi, özel hayvan parkı, teraryum ve akvaryum sayısı kaçtır? Bu tesislerden kaç son iki yıl içerisinde Bakanlığınız tarafından denetlenmiştir?
- 10. Hayvan refahı, halk sağlığı ve kamu güvenliği açısından bu tür tesislere ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesine yönelik bir çalışma Bakanlığınız bünyesinde yürütülmekte midir? Ruhsatlandırma, izleme ve acil müdahale süreçlerine ilişkin bir çalışma gündemde midir?